

Kronika

SLOVENSKIH MEST

GLAONIK

LETNIK I.

V LJUBLJANI, DECEMBRA 1934

ŠTEV. 4

† KRALJ ALEKSANDER I.

Kralja Aleksandra ni več. Padel je od morilčeve roke dne 9. X. 1934. Ves narod plaka.

Strašno je, če joka petnajst milijonov ljudi. Toda v tem je tudi mnogo veličastnega, nepozabnega, za ves svet pretresljivega. Za umrlim človekom plaka njegova rodbina, pomilujejo ga njegovi prijatelji in znanci; za pisatelji in umetniki, vojskovodji, politiki in diplomati, a tudi vladarji, žalujejo široke mase. Redek pa je prizor v zgodovini, da *plaka* za svojim Kraljem ves narod, kakor bi bil izgubil svojega najdražjega sina.

Pokojni kralj ni bil samo cenjen in spoštovan od svojega ljudstva, on je bil od njega *ljubljen*. To pa je največ, kar more narod dati: svojo ljubezen. Zato je ne da vsakemu. Narod jo da le onemu, ki si je znal pridobiti njegovo zaupanje, o katerem ve, da si je ljubezen zaslužil s svojimi deli in pa o katerem ve, da ga je ljubil tudi on.

Tudi tisti, ki niso bili v prijateljskih zvezah z velikim pokojnikom, so priznavali, da je vladar izrednih sposobnosti. Ni bil šablona, marveč osebnost. Mož, ki je bil vzgojen kot navaden državljan, ki je bil nenadoma postal naslednik kraljevega prestola, je prinesel že s seboj samostojno mišljenje, iniciativo in mnogo dobre volje. Življenjskih izkušenj si je pridobil v treh vojnah. Mnogo nesreče in ponižanja sta morala prestati on in njegov narod. On pa je bil tisti, ki ni nikdar izgubil vere v bodočnost, ki je sredi gomil mrtvih bratov bodril izmučene, sestradane, izmozgane preostale, jih navduševal, jim dajal novega poguma ter jim vedno zatrjeval, da je zmaga zagotovljena onemu, ki vzdrži in ki se ne da streti.

V tem je bila moč pokojnega Kralja: *Nikoli ni izgubil vere v bodočnost*. To vero je znal vlti v

duše svojih vojakov, s to vero je zmagoval, s to vero je peljal ostanke svoje vojske preko Albanije, s to vero je osvojil Kajmakčalan, s to vero je pozdravil Jugoslavijo ob njenem rojstvu!

Zaupanje v moralno in fizično sposobnost svojega naroda ga ni nikdar zapustilo. On je verjel v njegovo notranjo silo. Nikdar ni dvomil, da bo glas krvi, ki je skupna vsem bratom, čeprav ločenih stoletja in stoletja, v sožitju vedno močnejši, da se bo posrečilo odpraviti nasprotstva, ki so bila posledica medsebojnega nepoznavanja in ki so se pojavljala vedno znova in znova; da bo naposled zmagala zavest skupnosti kljub razliki ver, običajev in jezikov. Ta cilj je hotel doseči z vsemi sredstvi, ki so mu bila na razpolago; a prvo in glavno mu je bila njegova brezprimerna ljubezen do domovine, ki se je pojavljala v vsem njegovem dejanju in nehanju.

Njegov trud ni bil zaman. Če nismo cilja dosegli še popolnoma, ga homo dosegli. Solze naroda ob smrti Kralja Ujedinitelja so nam porok za to, da je zavest skupnosti že zmagala nad vsakim drugim stremljenjem. Ob njegovi smrti je pokazala Jugoslavija, da so se varali njeni nasprotniki; *da je po volji svojega voditelja tako močna, da more prenesti celo njegovo izgubo*; da je ni več sile ne v notranjosti, ne v zunanosti, ki bi mogla razdružiti bratstvo in enotnost Srbov, Hrvatov in Slovencev! Bolj ko kdaj verujemo v svoje kulturno in gospodarsko poslanstvo na Balkanu posebe in na svetu sploh.

Še je danes krvavo nebo na zapadu. Toda morda že jutri zazori dan poln solnca in svetlobe.

DR. DINKO PUC